

Voorjaarscongres 2026

Titel: Levensverhalen.
Het egodocument als veelzijdige bron
Datum: 5 juni 2026
Locatie: IISG, Cruquiusweg 31, 1019 AT Amsterdam

Programma

9.15u Inloop en koffie

9.45u Welkom door dagvoorzitter Leonieke Vermeer (RUG)

9.55u Keynote-lezing *Versnelling, vervreemding en het verlies van identiteit als autobiografische impuls*, Arianne Baggerman (EUR/UvA)

10.25u Verplaatsing naar zalen

10.30-12.00u SESSIERONDE 1

Sessie 1

De oorlog van binnenuit. Emoties en egodocumenten in Nederland, 1940-1945

Voorzitter: Laurien Vastenhout (NIOD)

- Laurien Vastenhout (NIOD), *Emoties bij gemengd-gehuwde koppels, aan de hand van oorlogsbrieven.*
- Ina-Maria Duynhouwer (UvA / NIOD), *Emotie en toenemende vervolging aan de hand van Enschedese oorlogsbrieven.*
- Paul Bakkum (Bergische U. Wupperthal / NIOD), *Angst en overlevingsmechanismen in Nederlandse oorlogsdagboeken.*
- Stephanie de Graaf (U. Antwerpen), *Interviews en de (na)oorlogse geschiedenis van Putten.*

Sessie 2

Nieuwe visies op middeleeuwse en vroegmoderne egodocumenten

- Roos in't Velt (Huygens Instituut), *De briefcollectie van Mechteld van Gelre (ca. 1323-1384). (Her)ontdekking en ontsluiting van een uniek veertiende-eeuws egodocument.*
- Sabrina Corbellini (RUG), *Administratie van de ziel: egodocumenten in laatmiddeleeuws Europa.*
- Dirk van Miert (UU / Huygens Instituut), *De blik van buitenaf: het verrijken van metadata van vroegmoderne brieven.*

Sessie 3

Natuur en cultuur in reisverslagen: van verwoesting tot bewondering

Voorzitter: Eveline Koolhaas

- Roelof van Gelder (zelfstandig historicus), *Kaalslag op de Molukken. De belevenissen van de VOC-officier Johann Heinrich Sulger.*
- Wyger Velema (UvA), *Verlicht reizen. Nederlandse reisverslagen over Italië, c.1750-c.1815.*
- Peter Buijs (zelfstandig historicus), *Natuurbeleving bij Gerard van Nijmegen (1782 en 1788) en Netje Asser (1818).*
- Eveline Koolhaas (zelfstandig historicus), *De reisjournalen van Elisabeth en Catharina Kemper, 1817.*

Sessie 4

Selectie en conservering: de rol van de professional

Voorzitter: Wiebe Reints (Rijksmuseum Boerhave)

- Myrthe Bleeker (VU), *Onbegrensd bewaren: risico's en keuzes rond egodocumenten in particuliere archieven*.
- Barbara Henkes (RUG), *Haal Henkes uit Huis: hoe een combinatie van plat en driedimensionaal materiaal in het archief toegang biedt tot 'ego's die zich opzettelijk of onopzettelijk onthullen of verbergen'*.
- Fred van Lieburg (VU), *Ik Abraham Kuyper: miljoenen woorden van een duizendpoot*.
- Wiebe Reints (Rijksmuseum Boerhaave), *Stiltes in het archief: het gebruik van egodocumenten in herkomstonderzoek naar koloniale museumcollecties*.

12.00u lunch

13.00-14.30u SESSIERONDE 2

Sessie 5

Militaire egodocumenten

Voorzitter: Christiaan van der Spek (NIMH)

- Christiaan van der Spek (NIMH), *Soldatenbrieven uit de Napoleontische tijd: Wat staat erin en wat staat er niet in*.
- Nicolette Faber-Wittenberg (NIMH), *Egodocumenten in de archiefpraktijk: Veranderende inzichten over de omgang met persoonlijke collecties*.
- Stef de Baedts (KU Leuven), *Oorlogsdagboeken uit WOII als bron voor informatiestromen en de interactie met propaganda*.
- Zoë Saebu en Lisette Schouten (NIMH), *Egodocumentaire informatie in historisch verificatieonderzoek naar de Indonesische onafhankelijkheidsoorlog (1945-1949)*.

Sessie 6

Verbeelding en werkelijkheid: Egodocumenten van het modernisme en postmodernisme

Voorzitter: Kees Boterbloem (U. of South Florida)

- Kees Boterbloem (U. of South Florida), *Een merkwaardig egodocument: Anton Makarenko's 'Weg naar het leven'*.
- Loranne Davelaar en Eline Kortekaas (Literatuurmuseum), *'Omdat we geleefd hebben en nog steeds bestaan': egodocumenten in de Indonesiëtentoonstelling van het Literatuurmuseum*
- Lana van Esch (U. Antwerpen), *'Marguerite, pourquoi pleures-tu?' Emotional refuge in de (fictieve) jeugddagboeken van Marie Grisar, 1860-1870*.
- Pip Weytingh (VU), *De rol van fictie in egodocumenten – een creatieve lezing*.

Sessie 7

De Tweede Wereldoorlog, publieksparticipatie en intergenerationale overdracht

Voorzitter: Koen Aerts (U. Gent)

- Rianne Oosterom (Trouw), *Vrouwen in verzet, 1940-1945: driehonderd vrouwen komen uit de anonimiteit dankzij een lezersoproep in dagblad Trouw*.
- Robin Groeseneken (KMS / U. Gent), *Schemeroorlog 1939-1940: Egodocumenten van Belgische soldaten*.
- Victoria Boone (U. Gent), *Het tweede leven van oorlogsdagboeken. De rol van erfgenamen in intergenerationale overdracht en publieksparticipatie*.
- Denise Schreuder (EUR), *Oral histories van hedendaagse nakomelingen van nazi-collaborateurs in Nederland en België*.

Sessie 8

Gender in egodocumenten (workshop)

Deelnemers van deze workshop gaan na een korte introductie aan de slag met zes egodocumenten die Leonie Vanlerberghe (VU Brussel), Jessie Baerts (U. Gent) en Stefan Kras (UU) inbrengen. In deze workshop zal worden gereflecteerd op het potentieel van egodocumenten als dynamische ruimtes voor zelfconstructie inzichten in bredere culturele en sociale structuren. De workshopgever introduceert voor het duiden van de egodocumenten een begrippenkader uit de emotiegeschiedenis, waarin de relatie tussen genderrollen en emoties en de agency van de schrijvers centraal staan.

14.30-15.00u theepauze

15.00-16.30u SESSIERONDE 3

Sessie 9

Oorlog en wetenschap in de kolonie

Deel 1:

Egodocumenten uit de koloniale krijg.

- Anouk Koenderink, *Motieven voor de inzet van brand als wapen in militaire egodocumenten*.
- Thijs Brocades-Zaalberg (NDA / U. Leiden), *Vrijheidsstrijders en rampokkers: Het gelaagde vijandbeeld in dagboeken uit de Oost, 1945-1949*.

Deel 2:

Danny van Zuijlen (studio Immersief), Bernadette Schrandt (OU) en Pawan V. Bhansing (Hogeschool inHolland), *Een koloniale expeditie als tijdscapsule: egodocumenten uit het Lorentzarchief ervaren*. (Workshop)

Sessie 10

Lichaam en geest: gezondheid en ziekte

Voorzitter: Peter Jan Margry (Meertens Instituut / UvA)

- Peter Jan Margry (Meertens Instituut / UvA), *Ziek zijn en genezen in de negentiende eeuw: perspectief van arts en patiënt*.
- Maite Karssenberg (zelfstandig historicus), *(Verlies van) controle over lichaam en geest. Over de radicale denker Geertruida Kapteyn-Muysken, de psychiatrie en vrouwenemancipatie*.
- Ileen Montijn (zelfstandig historicus), *'Later zul je dit lezen.'* *Nederlandse babyboeken 1890-1960*.
- Sophie Janssens (UvA), *'Bona to vada your dolly old Eek!'* *Het 'ego-archief' van Dolly Cooke versus een gepolijst aidsnarratief*.

Sessie 11

Rampen en veiligheid

Voorzitter: Rudolf Dekker

- Berber van der Kaaij (NIOD), *De watersnoodramp van 1916: samen met het water*.
- Ad van de Staaij, *Verpleegster Dina Benthem tussen hongerige Russische boeren, wolven en kamelen op de Wolgasteppe, 1922-1923*.
- Ben de Jong, *Tegen de stroom in: Onderzoek naar inlichtingen- en veiligheidsdiensten*.

Sessie 12

De blik naar buiten. Dagboekantekeningen over kijken uit het raam

Voorzitter: Marleen Rensen (UvA).

- Babs Boter (VU), *Mary Pos (dagboek over Den Haag in maart 1945)*.
- Laura van Hasselt (UvA), *Isik Tüzüner (dagboek over Amsterdam tussen 1980 en 1990)*.
- Ernestine Hoegen, *Cornelis Geertruida ('Truik') van den Wall Bake (dagboek over Amsterdam in de jaren 1944-1946)*.
- Marleen Rensen (UvA), *Toby Vos (dagboek over Amsterdam in de jaren 1944-1946)*

16.30u

Slotpanel

Reflectie, trends in hedendaags onderzoek & blik op de toekomst

o.l.v dagvoorzitter Leonieke Vermeer

- Michaël Green, Universiteit van Lodz, Polen
- Myrthe Bleeker, Conservator Archieven, Bijzondere Collecties, Universiteitsbibliotheek VU
- Arianne Baggerman, EUR/UvA

17.15-18.00u Afsluiting congres & borrel